

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gjertrud Aas Moen 62551414

Vår dato
07.01.2011
Arkivnr.
632.0

Vår referanse
2010/7590
Deres referanse

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Høringsuttalelse vedrørende forslag til endringer i opplæringslov og privatskolelov - Kompetanseregler m.m.

Vi viser til brev av 20.10.10 fra Kunnskapsdepartementet som er sendt på høring med forslag til endringer i opplæringslova og privatskolelova. Oppvekst- og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen i Hedmark vil i dette brevet komme med uttalelser til høringsnotatet.

Kompetansekrav for tilsetting og undervisning (pkt. 2.4.1 og 2.4.7)

Departementet ber høringsinstansene særlig uttale seg om hvorvidt de mener at nye kompetansekrav knyttet til undervisningen i de enkelte fag, bør innføres på alle trinn og i alle fag.

Generell vurdering

Fylkesmannen i Hedmark ser behovet for å knytte kravet om kompetanse sterkere til undervisning og støtter i prinsippet Kunnskapsdepartementets foreslåtte endringer i opplæringsloven og privatskoleloven da dette i større grad vil sikre at elevene får den undervisning som det er forutsatt at de skal få i de enkelte fag.

I utgangspunktet mener Fylkesmannen i Hedmark at dersom det skal innføres kompetansekrav knyttet til undervisning, så bør dette gjelde på alle trinn og i alle basisfag.

Vi er enige i departementets forslag om at det her bør være overgangsregler og enkelte unntaksmuligheter, men disse bør være svært begrensede. Hvis det ikke er noen slike muligheter vil disse endringene kunne virke svært urimelig for enkelte skoler, spesielt små skoler.

Mulig i praksis?

Vi mener imidlertid at den foreslåtte lovendringen vil være vanskelig å gjennomføre i praksis. Hedmark har kommuner med skoler av svært varierende størrelse. For skoleåret 2010/2011 har ni barneskoler mindre enn 40 elever. Den minste skolen har ca 2 lærerårsverk mens den største har ca 42. På ungdomstrinnet varierer elevtallet fra 57 til 601 elever, dvs. fra knapt ca 8 læreårsverk til ca 46.

Dersom den foreslåtte lovteksten blir vedtatt, vil kommuner med små skoler ha store problemer med å kunne fylle kravene i loven. Det vil derfor bli et spørsmål om i hvilken grad overgangsregler og unntaksmuligheter vil være til hjelp for disse kommunene.

Våre kommuner utenfor de mest sentrale strøk av landet melder om stadig økende problem med å få rekruttert lærere med den utdanningen skolen har behov for. Inneværende skoleår mangler ca 21 % av lærerne i en av våre minste kommuner godkjent utdanning for det trinnet de i dag underviser på. Tallet er relativt likt fordelt på hhv. barne- og ungdomstrinn og erfaringen tilsier at rekrutteringsproblematikken vil vedvare.

Midlertidig tilsetning (pkt. 2.4.2)

Høringsinstansene bes særskilt vurdere om kompetansekravene for undervisning bør gjelde for midlertidig tilsatte og viser til bestemmelsene i opplæringsloven og arbeidsmiljøloven. Fylkesmannen i Hedmark mener prinsipielt at også denne gruppen tilsatte bør omfattes av kravene, men viser samtidig til de utfordringer vi ser at dette vil føre til i praksis, jf kommentaren i pkt 2.4.1 vedr. rekruttering.

Forslaget innebærer at midlertidig tilsetning kan gjelde for en avgrenset periode, dvs. inntil ett skoleår. I praksis vil en søker som ikke fyller kompetansekravene kunne bli ansatt for ett år om gangen – i flere påfølgende år. Hvis formålet med innskjerpingen er å fremme kvaliteten på undervisningen, bør det settes en øvre grense for hvor mange ganger en søker uten nødvendig faglig kompetanse kan bli ansatt.

Fylkeskommunalt norsk videregående opplæringstilbud i utlandet (pkt. 3.4)

Fylkesmannen i Hedmark støtter departementets forslag om at det i opplæringslova § 1-2 om lovens virkeområde tas inn et nytt 4. ledd der departementet etter søknad fra fylkeskommunen kan gi tillatelse til at opplæringslova anvendes utenfor Norge. Vi ser det som positivt at en norsk fylkeskommune kan stå ansvarlig for en videregående skole i utlandet der formålet er at elevene skal få norsk vitnemål.

Retten til utvidet opplæringstid i private videregående skoler (pkt. 4.4)

Kunnskapsdepartementet har gjennom enkeltsaker og generelle henvendelser blitt kjent med at det er vanlig praksis ved flere private videregående skoler at elever benytter sine rettigheter til utvidet tid etter opplæringslova til å følge opplæringen på 4. og 5. året ved private skoler med rett til statstilskudd. Dagens regelverk gir ikke elevene adgang til utvidet tid ved private videregående skoler, denne retten skal tas ut i offentlige videregående skoler.

Departementet foreslår derfor at retten til utvidet tid i videregående opplæring lovfestes også i privatskolelova, slik at elever kan velge å ta ut retten i private skoler med rett til statstilskudd på tilsvarende vilkår som i offentlig skole. Fylkesmannen er enig med departementet at retten til utvidet tid i videregående opplæring også lovfestes i privatskolelova, vi ser ingen grunn til at offentlige og private videregående skoler ikke skal likestilles på dette området. Så langt det lar seg gjennomføre bør private og offentlige skoler ha de samme vilkår.

Skolelignende aktivitetstilbud (pkt. 5.4.1)

Fylkesmannen støtter forslaget om å opprettholde yrkesforbudet i grunnskolen for dem som har begått seksuelle overgrep mot mindreårige. Vi ser også behovet for at det innføres en ny bestemmelse hvor politiattest kreves av den som ansettes i skolelignende aktivitetstilbud. Kravet om at politiattest også kreves av den som regelmessig oppholder seg i et slikt aktivitetstilbud uten å være ansatt der støttes også. Vi er av den oppfatning at

det er svært viktig at det er ryddige og klare regler for krav om politiattest når det gjelder de som arbeider med barn og unge.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum
Fung. fylkesmann

Ragni Grude Amb
utdanningsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.